

Z Donatkami kosztuje w prenumeracie: Bez pocztu: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztu: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie, drukiera garnont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Gmina *Nikonkowiec*, w obwodzie lwowskim, obowiązała się po wieczne czasy dla zaprowadzenia regularnej nauki szkolnej u siebie: wystawić budynek szkolny z pomieszkaniem nauczyciela na pastwisku gminnym z użyciem 20 belków, które ofiarował na to właściciel wsi W. Tadeusz Skolimowski, utrzymywać ten budynek zawsze w dobrym stanie, posprawić porządki szkolne, czuwać nad czystością szkoły, dostarczać drzewa potrzebnego na opał szkoły i pomieszkania nauczyciela, i płacić rocznie nauczycielowi 100 zł. w. a. Oprócz tego ofiarowała gmina część pastwiska objętości prawie pół morga na założenie szkółki drzew owocowych i na ogród dla nauczyciela.

Okazana temi ofiarami pożyteczną dla ogółu troskliwość o poparcie oświaty ludu podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

C. k. finansowa dyrekcya we Lwowie mianowała w podrzędnych urzędach podatkowych: poborcami drugiej klasy, poborców trzeciej klasy Piotra Maramoroseh stale, i Alojzego Wagemanna prowizorycznie; poborcami trzeciej klasy stale, kontrolorów urzędów powiatowych Juliusza Zissel, Jana Konratowicza i Romualda Sernickiego; kontrolorami drugiej klasy stale, kontrolorów urzędów podatkowych trzeciej klasy Józefa Führera Sonnenfeld, Adolfa Protunga i Józefa Rajmanna; kontrolorami trzeciej klasy stale, oficyantów urzędów podatkowych Jana Peros, Alfonsa Borowskiego, Andrzeja Soleckiego i Karola Rosenberga; oficyantami prowizorycznie asystentów urzędów podatkowych Henryka Cieszewskiego, Kajetana Szulkowskiego i Klemensa Zieleniewskiego; asystentami prowizorycznie praktykantów urzędów powiatowych Franciszka Stankiewicza i Romana Östrowskiego.

Część nieurzędowa.

Lwów, 30. maja.

V.terland donosi, że Najjaśn. Pani zaraz po święcie Bożego Ciała do wód w Kissingen udać się zamysła.

Jener. Kor. donosi, iż wybór c. k. radcy sądu krajowego i byłego deputowanego sejmowego Dra. Paronty na podestę miasta Tryestu zatwierdzony został.

Dzienniki rozgłosiły wiadomość, jakoby Rosyanie w Paryżu bawący odebrać mieli rozkaz opuszczenia stolicy Francyi i wracania do kraju. Prostując tę wiadomość, donoszą teraz, iż rozkaz powyższy odnosi się tylko do oficerów i urzędników w służbie rządowej będących, którzy do służby swej powołani zostali.

Nordd. Allg. Ztg., półurzędowy organ pruski, powstaje surowo przeciwko izbie deputowanych, jakoby też rościła sobie prawo kierowania rządem i państwem, wbrew wyraźnym oznaczeniom ustawy zasadniczej. Rząd przeto zamknął jej posiedzenia dla położenia tamy rewolucyjnemu jej występowaniu i dla zyskania czasu dla obrony konstytucyi, przed dalszem na nią nastawianiem stronnictwa postępowego.

Z Turynu piszą do *Jen. kor.*, iż rozeszła się tamże pogłoska, jakoby rząd sardyński zamyslał wysłać eskadry z pięciu okrętów liniowych złożoną na morze bałtyckie. Wymieniają nawet statki, które eskadrę tę składać mają. Wszakże pogłoska ta nie znajduje wiary, u osób obznajomionych ze sposobem zapatrywania się rządu sardyńskiego na obecne zatargi europejskie, i zdaje się, iż nie ma żadnej podstawy.

Z Paryża donoszą o nastąpić mającej zmianie osób w najwyższych sferach rządowych. Pan Persigny opuścić ma ministerium spraw wewnętrznych i objąć prezesostwo rady tajnej cesarskiej, z pensją 200.000 franków. Miejsce p. Baroche, obecnego prezesa rady stanu objąć ma p. Roulier, dotychczasowy minister przemysłu i handlu, które to ministerium znany ekonomista, p. Michał Chevalier objąć ma.

O wypadkach w Królestwie Polskiem przynosi *Gazeta wiedeńska* następujące dwie zakomunikowane sobie depesze telegraficzne z Warszawy z 27. maja: „Na wystawy z Lublina 25. b. m. oddział wojska, który eskortował jeńców, uderzył pod Wiazowem liczący 600 ludzi oddział powstańców pod dowództwem Janakowskiego. Powstańcy zostali odparci, a wieczorem tego samego dnia uderzył na nich inny oddział wojska, wystawy z Mińska i rozprószył ich, zadawszy im znaczną klęskę. — Dnia 19. b. m. dosięgnęły i pobiły wojska rosyjskie pod dowództwem pułkowników Chetlinga i Emanowa połączone w lesie starowiejskim pod Tyszowcem oddziały powstańcze Lelewela i Czerwińskiego w liczbie 3000 ludzi. Pobici i ścigani powstańcy natrafili na trzeci oddział wojska idący z Janowa; wtedy rozprószyli się zostawiając 237 poległych. Ci którzy byli z Galicyi, przeszli tam napowrót porzucając broń

swoją. Wojska rosyjskie znalazły wiele tej broni, między innymi 160 gwintowanych karabinów.“ — Oprócz tych dawniejszych zresztą wiadomości, znajdujemy jeszcze w dziennikach dzisiejszych następujące szczegóły z widowni walki: *Czas* donosi, że podług wiadomości otrzymanej w chwili zamknięcia dziennika, ukazało się w byłym województwie krakowskim dnia 28. b. m. kilka oddziałów polskich w okolicy Słomnik i Proszowic; jeden z nich miał być pod dowództwem Bończy i nadeiłał od północy, od strony Wodzisławia. Mniemano, że tego dnia jeszcze zajdzie starcie w okolicy Przestawic lub Proszowic. Nadto otrzymał *Czas* pewną wiadomość, że dnia 26. b. m. mieli powstańcy stoczycy pomyslną potyczkę pod miasteczkiem Lask w Kaliskim na drodze z Laska do Pobijaniec i Łodzi. Strata Rosyan ma być znaczna. — Do *Jeneraln. Koresp.* piszą od granicy polskiej: U naszych granic nie widziano ostatnimi dniami żadnych oddziałów powstańczych, wyjąwszy oddział Lelewela, który zebrawszy się w odległości $\frac{3}{4}$ mili od granicy obwodu żółkiewskiego pociągnął zaraz w głąb kraju. Polska partya ruchu zajmuje się teraz więcej przygotowaniem ku poparciu powstania na Podolu i Wołyniu. Dnia 22. b. m. przytrzymano i zabrano w Kobylówkach (w obwodzie tarnopolskim) znaczny transport broni, amunicyi i przyborów wojennych (między temi 19 szabli, 17 dubeltówek, 14 strzelb pojedynczych, 10 karabinów z bagnietami, 35 bagnietów i t. d.).

Gazeta krzyżowa berlińska usprawiedliwiając zamknięcie sejmu, pisze co następuje: „Rząd wypełnił obowiązki swoje dla przeprowadzenia budżetu, z wszystkich zaś rozpraw izby deputowanych okazało się jawnie, iż nie można było mieć nadziei zgody pod tym względem, nastąpiła więc konieczność, ażeby rząd jak w roku przeszłym na własną odpowiedzialność administracyą państwa zakierował. W obec tak jawnego stanu rzeczy, nie pojmujemy jaką wartość pod względem moralnym, lub materyalnym, formalne narady nad budżetem mieć mogą, do których w innym czasie słusznie wielką wagę przywiązują. Czcimy sumiennosc będącą podstawą podobnego sposobu widzenia i skrupułów podobnych, lecz sądzimy, iż są przesadzone w obec konieczności uwolnienia kraju od sejmu. Wszakże izba deputowanych sama usunęła się od współdziałania w pracy, i sama więc zamknięcie posiedzeń wywołała.

Książę Kuza powrócił już z swojej objazdki po kraju dnia 27. b. m. do Bukaresztu.

Z Nowego Jorku przyniosła poczta telegram z 16. b. m. Rząd unii zakazał wywóz koni, mułów i materyałów wojennych. Mniemano, że jenerał Lee wykona wkrótce ruch zaczepny. Obiegała pogłoska, że Bernregand przybył z posiłkami do Richmondu. Wkrótce oczekują zmian w gabinecie unii i w komendach armii.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 30. maja. (*Szematyzm galicyjski.*) Szematyzm galicyjski na rok 1863 wyszedł właśnie z druku.

Cena tego dzieła ustanowioną została podobnie jak w przeszłym roku na 1 zł. 30 c. w. a., nabyć je zaś można we Lwowie w ekonomacie c. k. krajowej dyrekcji finansowej (ulica Łyczakowska N. 521 $\frac{1}{2}$), tudzież w miastach obwodowych u c. k. władz obwodowych i w c. k. powiatowych dyrekcjach finansowych.

Wiedeń, 28. maja. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Jej Mość Cesarzowa wdowa Karolina Augusta uda się w przyszłą sobotę do Persenbeug, zabawi tam przez część lata, i w końcu sierpnia pojedzie do Saleburga. Jej Mość Cesarzowa Marya Anna Pia przybyła dziś do Schönbrunnu w drodze z Pragi do Stra (we Włoszech).

Arcyksiążę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia przenieśli się na lato do Schönbrunnu. Arcyksiążę następca tronu Rudolf i Arcyksiężniczka Gizella przeniosą się po święcie Bożego Ciała do Reichenau. Z Ebenzweier nadszedł następujący telegram o stanie zdrowia Arcyksięcia Maxymiliana d'Este z dnia 27. maja o godzinie Smej zrana. Zaspakajający stan zdrowia trwał przez cały dzień wczorajszy; pod wieczór przyszło wzburzenie i trwało do północy, poczem nastąpił kilka godzinny sen i uspokojenie.

Hrabinę Lanckorońską zaraz po nabożeństwie żałobnem, odprawionem w kościele św. Michała, odwiedziła z słowami pocieszenia Arcyksiężna Zofia, poczem w sobotę nastąpiły odwiedziny Cesarzowej Karoliny Augusty. W Zielone Święta, w poniedziałek, oboje Cesarstwo Ich Mość osobiście wyrazili Hrabinie swoje gorące współczucie z przyczyny ciężkiej straty, którą poniosła przez śmierć małżonka.

Minister finansów Plener przeniósł się na letnie mieszkanie do Hetzendorf, minister handlu hr. Wickenburg do Hietzing.

O potyczce pod Sławutą otrzymujemy następujące doniesienie z Brodów z 28. maja.

Z Rosyi nadeszły wiadomości o bitwie pod Sławutą, redukują przesadzone doniesienia rosyjskie o stratach powstańców. Powstań-

ców miało poledz 300, tyluż było rannych, a około 200 dostało się do niewoli. (Te liczby zdają się być jeszcze przesadzone. P. Red.) Podczas walki wielu chłopów towarzyszyło żołnierzom rosyjskim. Z stad księcia Sanguski miano zabrać bardzo wiele koni. Naza jutrz po bitwie w pobliżu Stawuty słyszano znowu strzały, lecz nie wiadomo z kąd pochodziły. Komunikacya jest w części przerywana, a poczty jeżdżą tylko w dzień. Kosy nie są przepuszczane. Z Żytomierza tak wielu urzędników połączyło się z powstańcami, że gubernator musiał użyć trzech żydów, aby nie ustać w urzędowaniu.

Słychać, że kilkodniowy pobyt wojska w dobrach hr. Borkowskiego nie był bezskuteczny. Los hrabiego zajmuje powszechnie następcza wiele przedmiotu do rozmowy.

Z sąsiednich powiatów nadgranicznych odstawiono tu wielu młodych ludzi, którzy usiłowali dostać się na Wołyń.

Francya.

Paryż. 25. maja. (*Różne wiadomości*) *La France* twierdzi, iż wiadomości z Meksyku w dniu 4. b. m. do Hawany nadesłane, nader są dla francuzów pomyślne. Poczty parowiec angielski „*Tasmanian*“ wysłany z Veracruz dnia 1go maja, oczekiwany był w Hawanie 6go, do Santhamptonu zaś około 27. lub 28. maja przybędzie i przywiezie wiadomości z pod Puebli do dnia 25. kwietnia. Parowiec liniowy „*Saint Louis*“ przybył do Tulonu z rekonwalescentami z Veracruz.

Stacya floty francuskiej w nadbrzeżu Syryjskiem odwołana została. Dowódcą jej, kontradmirał Simson, przybył do Tulonu na fregacie parowej „*Asmodeusz*“

Dziś wieczór będzie w Tuilleryach zabawa tańcząca, od dawna już zapowiedziana. Dwór cesarski uda się na 14. dni do Saint-Cloud, poczem dopiero przeniesie się na lato do Fontainebleau. Cesarz był dzisiaj obecny na wyścigach konnych w Wersalu. — Książę Napoleon przed powrotem swoim przez Lisbonę i Cherbourg, zwiedzić ma Smyrnę i Stambuł.

Gazette de France zamieściła wyznanie wiary politycznej hr. Montalamberta, w formie listu otwartego do wyborców departamentu Doubs ogłoszone. P. Montalambert chce zdobyć na powrót wolność, lecz zdobyć ją chce bronią honoru, moralności i sprawiedliwości. Religję uważa jako zagrożoną przez politykę, która monarszej władzy papieża wielką już klęskę zadała, teraz zaś wyklucza kandydatów, którzy się odznaczyli przywiązaniem do kościoła. P. Montalambert sądzi, iż rozwój wolności najlepszą będzie rękojmią przeciwko przyszłym wstrząśnieniom, jako jedyną rękojmią prawa, pracy i inteligencji, jako jedyną warownią przeciwko marnotrawstwu majątku publicznego.

La France twierdzi, iż koalicya dawnych stronnictw, w której dzienniki półurzędowe widzą upiór, którego wszelkimi sposobami od urny wyborów odstraszyć wypada, koalicya ta bardzo jest korzystnem dla Cesarstwa wypadkiem. Jeżeli pp. Thiers, Berryer, Dufaure, Gueroult, Havin, Favre i inni starają się wspólnie o wybory na członków ciała prawodawczego, to tem jedynie dowodzą, iż plany swoje stronnictwa podporządkowali pod ideą liberalnego Cesarstwa. Uznają więc, iż Cesarstwo główną jest zasadą wolności, której łakną. Cesarstwo jest zaiste największym wyrazem liberalizmu. Cesarz jest największym liberalnem swego państwa i swego czasu. Mężowie wyz wymienieni nie są już więc orleanistami, legitymistami lub republikanami, lecz liberałami, wigham lub torysami, którzy kojarzą się z Cesarzem liberalnym. Koalicya ich jest zatem abdykacyą dawniejszych stronnictw.

Włochy.

Genoa. 22. maja. (*Różne wiadomości*) Dzisiaj przybyła tu księżna genueńska z Neapolu na parowcu „*Governolo*“ i udała się osobnym pociągiem drogi żelaznej do Turynu. Parowiec włoski „*Exploratore*“ w Anglii zbudowany odbył onegdaj próbę swej szybkości, która to próba zupełnie się udała. W końcu bieżącego roku przybyć mają do portu naszego dwie fregaty pancerne, w Anglii zbudowane, w tym samym zaś czasie gotowe być mają trzy fregaty pancerne, które się w Nantes budują. Minister marynarki ma zażądać i proponować od parlamentu, funduszy na budowę kilku parowców żelaznych ze śrubami, tak urządzonych, iżby każdy baterię artylerji i znaczny oddział piechoty transportować mógł. W ogóle uzbrojenia tak w wojsku lądowem jak w marynarce trwają w wielkim rozmiarze. Minister wojny wyznaczył osobną komisję do zlustrowania wszystkich fortec Królestwa; komisya ta podać ma środki do zupełnego uzbrojenia fortec.

Turyń. 25. maja. Gazeta urzędowa ogłosiła dekret królewski mianujący hrabiego Selopis prezesem senatu. Wiceprezesami zostali pp. Arese, Ferrigni, Pasolini i Rodolfi.

Do *Jener. kor. austr.* piszą z Turynu, iż poseł rosyjski hr. Stakelberg, który przed niejakim czasem dostał od księcia Gorka-kowa pozwolenie udania się na miesiąc do Paryża w celu poratowania zdrowia i który w tym celu rodzinę swoją już wysłał, teraz z Petersburga niespodzianie odebrał rozkaz nie opuszczania Turynu przed końcem bieżącego miesiąca.

Niemcy.

Frankfurt n. M. dnia 25. maja. (*Różne wiadomości*) Wczoraj zebrał się wydział zjazdu deputowanych niemieckich i po-

stanowił zwołanie zjazdu do Frankfurtu na dzień 20. i 21. lipca. Na porządku dziennym stoja przedmioty następujące: 1. Szlezwig i Holsztyn. 2. Interes Niemiec w sprawie polskiej. 3. Znaczenie konstytucyjnego przesilenia w Prusiech dla Niemiec. 4. Organizacya zjazdu deputowanych, zwłaszcza z uwzględnieniem postępu prawodawstwa niemieckiego. Wydział zbierze się już 18go lipca w Frankfurcie.

Rząd oldenburski odpowiedział na zadanie gabinetu francuskiego, ażeby wziął udział w wspólnej akeyi dyplomatycznej w Petersburgu, iż żałuje, że przystąpić do niej nie może, rząd bowiem oldenburski trzymał się zawsze zasady właściwej, zwłaszcza dla państw drugiego rzędu, nie mieszania się w wewnętrzne sprawy obcego państwa, które go bliżej nie obchodzą. Stosunki pokrewieństwa dworu oldenburskiego z petersburskim nie byłyby przeszkodziły interwencyi u gabinetu rosyjskiego w sprawie narodowości polskiej.

Królestwo Polskie.

(*Wpływ żywiołu religijnego*.) Z Warszawy otrzymuje *Jen. Kor.* następującą korespondencyę od osoby dobrze znającej stosunki w Królestwie Polskiem: Kto uważa pilnie przyczyny i charakter rewolucyi polskiej, tego uderzy niezawodnie ogromny wpływ, jaki na nią wywiera żywioł religijny. Moznaby niemal utrzymywać, że zaspokojenie Polaków z tej strony byłoby stanowczym krokiem do uspokojenia nieszczęśliwego kraju, i spełnienia słuszných żądań Europy, która powinaby go uczynić jużto w interesie własnym, jużto dla tego, że bez narażenia się na największe skompromitowanie nie może znosić dłużej odmowy Rosyi. Prawdziwość tej uwagi ukazuje się w Poznaniu i Galicyi, gdzie pomimo tego, że powstanie jest tak blisko, polscy poddani Prus i Austrii, z małemi nieznaczącymi wyjątkami, jeżeli nie okazują się obojętnymi to przynajmniej zachowują się neutralnie. Przyczyną tego jest różnica traktowania katolików polskich w Królestwie Polskiem, a w Prusach i Austrii. Tu bowiem mają najzupełniej zabezpieczoną wolność wykonywania wszelkich obrządków wiary, tam zaś oddani są na łaskę lub niełaskę rządu, który w rzeczach religii postępuje z największą samowolnością, a prawie zawsze jest nieprzychylnym dla tych, co nie trzymają się religii prawosławnej. Historyę podaje nam tysiące smutnych przykładów ucisku i gwałtów, które kościół katolicki w Polsce poniósł od rządu rosyjskiego. Sytuacya w niczem się dotąd nie zmieniła. Memoryał stolicy św., który bez wątpienia będzie podany do publicznej wiadomości zadziwi świat faktami, które w nim przytoczono. Prawodawstwo rosyjskie ma w tym względzie coś podobnego tylko w postępowaniu Anglików z katolikami irlandzkimi, ale też jest to najmniejsza karta w historyi reformacyi. Urzędowa droga zmieniono tekst książek przeznaczonych dla polskiej młodzieży katolickiej do nauki religii, karano najsurowiej za przejście do religii katolickiej, i używano najrozmaitszych, niby prawnych środków jak np. przy małżeństwach mieszanych, aby ludność katolicka nawrócić powoli do schyzmy. Nie jest, że to zdeptaniem zasad tolerancyi i wolności, które dziś głoszą w całym świecie? Jakże łatwo byłoby monarsze rosyjskiemu tym nadużyciom i zawikłaniom położyć koniec. Europa zaś zamiast ubiegać się za widokami niebezpiecznymi a może nigdy nie dającymi się osiągnąć, powinaby przedewszystkiem to najdawniejsze, najstuszniejsze, a bądź co bądź najgłębiej zakorzenione prawo narodu polskiego, to jest: wolność kościoła katolickiego przywrócić i czuwać nad niem. Gdyby w kwestyi polskiej to wzięto za podstawę, ninowatpliwie sytuacya dziś tak groźna, przybrałaby wkrótce charakter spokojniejszy i bliższy rozwiązania.

Rosya.

Petersburg. 17. maja. (*Budżet na r. 1863.*) Dochody według tegorocznego budżetu wynoszą 318,800,000 rubli. Z tego niewniesiono poprzednio 42,700,000 r. ponieważ nie wpłynęły do skarbu państwa, lecz bezpośrednio przypadły na inne wydziały. Pozostaje więc do porównania z budżetem dochodów na r. 1862, tylko 276,100,000 r.; a że te wynosiły 284,750,000 r., przeto w tym roku jest więcej o 8,650,000 r. Ponieważ zaś tylko 37,800,000 r. wydano z tych sum, które dopiero od początku tego roku do skarbu państwa wpłynęły, przeto skarb państwa ma w zysku 4,900,000 r. tak, że właściwy rezultat redukuje się na 3,750,000 r. Główną przyczyną w tym ostatnim jest obliczanie akeyzy od napojów wprowadzonej w miejsce dawnego okupu wódki. Liczono jednak tylko 30 pct. w wielkorusyjskich a 10 pct. w dawnych uprzywilejowanych guberniach na wzrost konsumeyi wódki. Doświadczenie w ostatnich miesiącach pokazało jednak, że konsumeyja podniosła się najmniej o 200 pct.; musi więc wypaść znaczna nadwyżka. Ale ponieważ budżet był obliczony przed skonstatowaniem tego rezultatu, nie miano na to względu. Oprócz tego wiele innych reform w systemie podatkowym przyczyniło się do wielostronnej zmiany w źródłach dochodów. Tak d. 11. października 1862 nałożono na chłopów podatek dodatkowy do głównego w kwocie 25 pct. dawnej sumy podatkowej, co przynosi 6,290,000 r.; ukazem z 1. stycznia b. r. zaprowadzonym został podatek od handlu i nieruchomości, który będzie pobierany od 1. lipca b. r. i w pół roku przyniesie 3,340,000 r., podczas gdy uwolnienie mieszczan od głównego wynosi 2,075,000 r., tak, że z tego podatku przypada państwu tylko 1,265,000 r.; przez podwyższenie podatków

czynszowych od gruntów i inne reformy, dochody z domenów państwa pomnożyły się o 2,700.000 r., podczas gdy dochody celne z przyczyny braku bawełny zmniejszyły się o 700.000 r. Podatek górniczy został zniesiony dla ułatwienia przemysłowi górnictwu przejścia w wolna eksploatację; podobnie dla ułatwienia reformy właściańskiej znizono taksy kupna i sprzedaży; natomiast podniosły się dochody z soli, tytoniu, poczty itd. Wydatki tegorocznego budżetu wynoszą 330.535.000 r. Po odciągnięciu 37,800.000 r., które pierwiej z innych źródeł wydane zostały, pozostaje do porównania z budżetem wydatków zeszłego roku 292,700.000 r. Na rok 1882 obliczono wydatki na 310.619.000 r. Z tego odciągnąć należy 15.087.000 r., które z przyczyny rozmaitych reform nie będą już więcej wliczane, a tak pozostanie do porównania 295,532.000 r. To okazuje zmniejszenie wydatków o 2,800.000 r. Odciągnawszy tę sumę od powyższego rezultatu w sumie 3,750.000 r., pozostanie tylko 950.000 r. Ta suma z przeszłorocznym niedoborem (14,750.000 r.) czyni 15,700.000 r. Niedobór ten będzie pokryty za pomocą 700.000 r. oszczędzonych w innych wydziałach i 5 seryi biletów skarbowych w sumie 15 mil. r.

(Stan zdrowia cesarzowej. — Uroczystość d. 1. (13.) maja. *General Murawiew.*) Stan zdrowia cesarzowej Jej Mości w zniechęceniu w ostatnich czasach obawę i ma być zagrożony niebezpieczeństwem. Z tej to przyczyny wezwano do Carskiego siola najznakomitszych naszych lekarzy dla naradzenia się i obmyślenia środków zaradczych. W obec terażniejszych stosunków wątplić należy czy ułożony na ten rok projekt podróży przyjdzie do skutku. Cesarzowa Jej Mość nie była obecna na placu Katarzyny, gdzie większa część mieszkańców stolicy uroczystości obchodzić zwykła d. 1. (13.) maja, w obecności rodziny cesarskiej. Tego roku na wspomnianej uroczystości była także obecna cała cesarska rodzina ale z wyjątkiem cesarzowej; lekarze bowiem wzbironi jej udziału chociaż sprzyjała pogoda. — Publiczność użyła tej sposobności na manifestacje polityczne. Cesarza powitano z najwyższym uniesieniem, i wołano: Ratuj matkę naszą Rosję! Zwracał na siebie uwagę chłopiec jakiś mający około lat 15, który szedł ciągle za Cesarzem, a w końcu prosił go na kolanach o pozwolenie wstąpienia do wojska, co mu naturalnie pozwolono, chociaż nie miał jeszcze przepisanego do służby wojskowej lat 18. Powszechnem tu jest przekonanie, jakkolwiek ręczyć za to niemożna, że powstańcy polscy nie będą korzystać z d. 1. (13.) maja manifestem amnestyi naznaczonego jako termin powrotu do posłuszeństwa. Skuteczniejsze środki mają więc być użyte do stłumienia powstania. Zamianowanie generała Michała Murawiewa wojennym gubernatorem gubernii zachodnich Wileńskiej etc. jest pierwszym krokiem w tym względzie. Murawiew zna bardzo dobrze te okolice, ponieważ na początku 1830 roku był gubernatorem w Grodnie, i odznaczył się użyciem nader surowych środków dla stłumienia ówczesnego ruchu.

Turcyja.

Independance belge podała telegram z Stambułu z dnia 16. maja z doniesieniem, iż Porta otomańska odmówiła proponowanego jej złączenia się w usilnych krokach mocarstw europejskich w sprawie polskiej, a to z tego powodu, iż Porta traktatów z 1815 roku nie podpisała. Nazajutrz *Independance belge* przyniosła znów późniejszy telegram wiadomości powyższej zaprzeczający i zapewniający, iż Porta przyłączyła się do wspólnej akcji mocarstw w sprawie polskiej. Jakoż wkrótce potem wszystkie dzienniki doniosły, iż nota Porty otomańskiej w dniu 17. maja do Petersburga wysłana została.

Teraz słyszymy, iż posłała jedynie depeszę do reprezentanta swego w Petersburgu Halim Beja, z poleceniem, ażeby w imieniu Porty księciu Górczakowowi oświadczył, iż te jako mocarstwo sąsiednie gorąco tego pragnie, żeby Polska jak najprędzej uspokojona została, zostawiając zaś wybór środków ku temu wiodących rządowi rosyjskiemu. Porta oświadcza, iż nie ma zamiaru łączenia się z krokami przez mocarstwa europejskie uczynionymi, te bowiem kroki opierają się na traktacie wiedeńskim, którego Porta otomańska nie podpisała.

Kronika.

(Stan zdrowia we Lwowie.) W miesiącu kwietniu b. r. z chorób poważnie panowały we Lwowie katary organów oddechowych, zapalenia płuc i dęki piersiowej, diarye a wreszcie tyfus, jakkolwiek rzadziej niż w miesiącach zimowych.

W tutejszym szpitalu powszechnym pielęgowano w ogóle 1208 chorych, z tych wyzdrowiało 384, wydalono nieuleczonych 62, umarło 70, a w dalszej kuracji pozostało 692.

Według wykazów urzędowych w mieście naszym umarło tego miesiąca 268 osób.

(Pożary.) We wsi Rypianach, w powiecie Turckim, pogorzala z nie wiadomo przyczyny dn. 19. b. m. 1 chata wlosciańska z budynkiem gospodarskim. Szkoda wynosi około 1.6 zł. w. a.

Dnia 20. l. m. we wsi Dachowie, w powiecie Lubaczowskim, wybuchł pożar na folwarku, i spaliły się trzy stodoły z 2 maszynami gospodarskimi i zapasami zb-ża. Ogień miał być podłożony, lecz sprawcę nie wysledzono dotąd.

(Roślina Banany.) Większość ludności Meksyku żywi się bananami. Humboldt utrzymywał, że żadna roślina na kuli ziemskiej, w danym przeciągu czasu, nie potrafi dostarczyć w takiej ilości pożywnej materii, co banany. Po

ośmiu do dziewięciu miesiącach po zasadzeniu szczeputu, roślina ta zaczyna tworzyć grona, a przed ukończeniem roku już można zrywać owoce. Całe staranie około niej na tem zależy iż trzeba ściąć pień drzewa. Na przestrzeni tysiąca stóp kwadratowych, może się znajdować trzydzieści do czterdzieści drzewek bananowych, które wydadzą średnio 4000 fantów materii pożywnej. Na przestrzeni takiej, na której rosnące w Meksyku banany wyżywią pięćdziesięciu ludzi, wyżywiłoby się tylko dwóch ludzi, gdyby tę przestrzeń zasiał europejskiem zbożem. W Meksyku znajdują się niezmiernie przestrzenie odpowiednie do uprawy bananów. W ciepłych wilgotnych dolinach kolo Vera-Cruz, u podnoża Kordylierów kolo Orizaby, owoc ten dosięga 1 stopy obwodu na 8 cali długości. Grono jedno może mieć do 180 bananów ważących do 80 funtów. W większej części strefy międzyzwrotnikowej, a szczególnie na wyspach Oceanu spokojnego, banany stanowią główny artykuł pożywienia dla miejscowej ludności. Narody tamtejsze mało mają potrzeb. Sama przyroda żywi ich prawie bez trudu, łagodność klimatu oswabdzają ich od pracy, do której zmuszeni są ludzie mieszkający nie pod tak łaskawem niebem, dla zapewnienia sobie ciepłego przyodziewku i dogodnego mieszkania.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Lwów, 29. maja. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów: męcz pszenicy (82 \textsterling) 3 zł. 40 c.; żyta (78 \textsterling) 1 zł. 82 c.; jęczmienia (67 \textsterling) 1 zł. 70 c.; owsa (45 \textsterling) 1 zł. 63 c.; hreczki 2 zł. 33 c.; grochu 2 zł. 10 c.; kartofli 1 zł. 15 c.; cetnar siana 1 zł. 34 c.; okłotów 67 c.; sag drzewa bukowego 10 zł. 75 c., sosnowego 8 zł. 90 c.

Okowita podniosła się eokolwiek na targu wiedeńskim; płacono towar gotowy po 47 c. za stopień i wiadro, czyli po 94 c. za garniec 30° okowity; z odstawą na późniejsze miesiące dawano po 50 c. za stopień i wiadro. Kupców było wielu, zapasy zaś wszędzie są małe.

W handlu zbożowym cisza zupełna. W Anglii i we Francyi zanosi się na wielki urodzaj, spekulacya zatem ożyć nie może i obroty ograniczają się jedynie na zaspokojeniu dziennej konsumpcyi.

Targ wrocławski w niczem się nie zmienił; stagnacya trwa bez przerwy; ceny nominalne notują następujące:

<i>Pszenica biata</i>	od 65 do 77 srebr.	szefel pruski wagi 85 \textsterling cłow.
" <i>zółta</i>	od 65 do 74 "	" "
<i>Zyto</i>	od 49 do 52 "	" 84 \textsterling "
<i>Jęczmień</i>	od 36 do 41 "	" 70 \textsterling "
<i>Owies</i>	od 26 do 28 "	" 50 \textsterling "

Na *Groch* kupców wcale nie było.

W konieczynie i rzepaku obroty zupełnie ustały, jak zwykle w tej porze roku.

Na targ wiedeński z dnia 26. maja spędzono wołów węgierskich 1132, galicyjskich 1787 a 254 wołów krajowych. Sprzedano je po cenie od 122 do 185 zł. a. za sztukę lub po 22 $\frac{3}{4}$ do 25 $\frac{3}{4}$ zł. a. za cetnar mięsa.

Złoczów, 21. maja. W pierwszej połowie b. m. były na targach w tutejszych obwodach następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:					
	Busk	Radziechów	Sassów	Zborów	Zalósce	Złoczów
	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.	zr. cen.
	waluta austriacka					
Męcz pszenicy . . .	2 94	2 80	2 80	2 50	2 50	3 15
" żyta . . .	1 68	1 60	1 60	1 40	1 70	2 10
" jęczmienia . . .	1 66	1 75	1 50	1 50	1 50	2 .
" owsa . . .	1 47	1 55	1 25	1 30	1 40	1 60
" hreczki . . .	1 68	2 15	2 .	2 .	1 80	2 52
" kukurudzy	1 60	. 50
" ziemniaków . . .	1 26	. 70	. 60	. 50	. 50	. 94
Cetnar siana . . .	1 6 1	. 1	20 1	20 1	40 1	1 20
" wełny
" nasienia koniczu
S g drzewa twardego	9 70	5 .	3 50	5 .	7 55	5 60
" miękkiego	7 80	3 50	2 50	4 .	5 27	4 50
Funt mięsa wołowego	. 14	. 13	. 12	. 11	. 12	. 14
Mas okowity 35	. 80	. 46	. 32	. 36	. 72

Najświeższa poczta.

Kraków, 29. maja. *Krak. Ztg.* donosi: Pod Maczkami mają zbierać się znaczne oddziały powstańcze. W pierwszy dzień Zielonych świąt 30 jezycznych powstańców napadło na Modrzejów (komora celna niedaleko Maczek) i zabrało z kasy urzędu celnego 3000 r. s. Donoszą nam, że Rosyanie skoncentrowali załogi najbliższych stacyi kolei i stoją pod Dąbrową w sile 1200 ludzi.

Bończa, który z powiatu Olkuskiego udał się w Miechowskie, znówu jak *Czas* donosi przechodził przed kilkoma dniami przez Wodzisław.

P e s z t, 28. maja. Dziś przed południem odbyła się instalacya sędziego krajowego w gmachu kuryalnym. Oprócz wszystkich urzędników sądowych, wszystkie władze były reprezentowane.

